

Υπόθεση T-155/98

Société internationale de diffusion et d'édition (SIDE)

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Κρατικές ενισχύσεις — Ενισχύσεις για τα έξοδα λειτουργίας — Άρθρο 92, παράγραφοι 1 και 3, στοιχείο δ', της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 87, παράγραφοι 1 και 3, στοιχείο δ', ΕΚ) — Προϋποθέσεις παρεκκλίσεως από την απαγόρευση του άρθρου 92, παράγραφος 1, της Συνθήκης — Αγορά αναφοράς — Εξαγωγικές ενισχύσεις στον τομέα του βιβλίου»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (τέταρτο πενταμελές τμήμα) της 28ης Φεβρουαρίου 2002 Π - 1181

Περίληψη της αποφάσεως

Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη μέλη — Απαγόρευση — Παρεκκλίσεις — Ενισχύσεις οι οποίες μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά — Εξαγωγικές ενισχύσεις στον τομέα του βιβλίου — Εξέταση των αποτελεσμάτων των ενισχύσεων επί τον ανταγωνισμού και επί των συναλλαγών — Αγορά αναφοράς — Οριοθέτηση — Κριτήρια

[Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 92, § 3 στοιχ. δ' (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 87 § 3, στοιχ. δ', ΕΚ)]

Προκειμένου να καταδειχθεί αν, στο πλαίσιο εξετάσεως μιας κρατικής εξαγωγικής ενισχύσεως στον τομέα του βιβλίου που μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, αλλοιώνονται οι όροι του ανταγωνισμού σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον κατά την έννοια του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο δ', της Συνθήκης, επιβάλλεται να ορισθεί η αγορά στην οποία αναπτύσσονται τα αποτελέσματα της ενισχύσεως. Όσον αφορά την οριοθέτηση της αγοράς από ουσιαστικής απόψεως, προκειμένου η επίμαχη υπηρεσία ή το επίμαχο αγαθό να θεωρηθεί ότι αποτελεί το αντικείμενο μιας επαρκώς διακρινομένης αγοράς, πρέπει να μπορεί να εξατομικευθεί λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του, που το διαφοροποιούν από άλλες υπηρεσίες ή άλλα αγαθά και έχουν ως συνέπεια να καθιστούν σχεδόν αδύνατη την αμοιβαία υποκατάστασή τους και σχεδόν ανεπαίσθητο τον μεταξύ τους ανταγωνισμό. Εντός του πλαισίου αυτού, το κατά πόσον είναι δυνατή η αμοιβαία υποκατάσταση των προϊόντων πρέπει να εκτιμάται βάσει των αντικειμενικών χαρακτηριστικών των προϊόντων

αυτών, αλλά και βάσει της διαρθρώσεως της ζήτησεως, της προσφοράς στην αγορά, καθώς και των συνθηκών ανταγωνισμού.

Η Επιτροπή οφείλει να εξετάζει τα αποτελέσματα της κρατικής ενισχύσεως επί του ανταγωνισμού και επί των συναλλαγών μεταξύ των άλλων επιχειρηματιών οι οποίοι ασκούν την ίδια δραστηριότητα με εκείνη για την οποία χορηγήθηκε η ενίσχυση ώστε να εκτιμά την πραγματική επίπτωση της ενισχύσεως επί του ανταγωνισμού. Ελλείψει μιας τέτοιας εξέτασεως η Επιτροπή διαπράττει προφανές σφάλμα εκτιμήσεως ως προς τον ορισμό της αγοράς.

(βλ. σκέψεις 56-57, 71)